

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

- «Львівська політехніка». Збірник наук. праць «Проблеми економіки та управління». – 2010. – №684. – С. 228 - 232.
18. Сооятэ А.Ю. Бизнес-модели компаний: определение, эволюция, классификация. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.klubok.net/comments-2302-2399-0-0-0.html>
19. Томпсон А.А., Стрикленд А.Дж. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации для анализа, 12-е изд. / А.А. Томпсон, А.Дж. Стрикленд. – М.: Издательский дом «Вильямс» – 2006. – 928 с.
20. Федоров И.Г. Совершенствование трансфера технологий как основа устойчивого развития в условиях глобализации / Федоров И.Г. // Пятнадцатые Плехановские Чтения: Глобализация в мировой экономике: Сборник докладов и выступлений. – М.: Российская Экономическая академия. – 2002. – С. 343-350.
21. Чечурина М.Н. Трансформация роли инноваций в экономическом развитии общества: Материалы науч.-техн. конф. Моск. гос. техн. ун-та. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.mstu.edu.ru>
22. Bradsher K. Hybridina Trade Squeeze. // NewYorkTimes, 2011, September 5. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.nytimes.com/2011/09/06/business/global/gm-aims-the-volt-at-china-but-chinese-want-its-secrets.html>
23. Cummings J.L., Teng B-S. Transferring R&D knowledge: the key factors affecting knowledge transfer success // Journal of Engineering and Technology Management. – 2003. – No. 20. – P. 39–68.
24. Karagiannidis V. Cooperative satisfaction factors for effective strategic alliances in the Australian telecommunications industry. – Melbourne: Victoria University Press. – 2008. – 64 pp.
25. National Science Board // Science & Engineering Indicators. 2012, Appendix table 3-37 – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.nsf.gov/nsb>
26. World Investment Report 2012. FDI from Developing and Transition Economies: Implications for Development, UNCTAD. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.unctad.org/Templates/WebFlyer.asp?intItemID=3968&lang=1>
27. World Investment Report 2012. Transnational Corporations, Extractive Industries and development, UNCTAD. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.unctad.org/sections/ditedir/docs/wir2012m&apurchaseden.xls>
28. World Investment Report, 2012. Transnational Corporations, Agricultural Production and development, UNCTAD. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.unctad.org/en/docs/wir2012_en.pdf

ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СИСТЕМІ ФАКТОРІВ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вергун Л.І., к.е.н., доцент кафедри теоретичної і прикладної економіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Україна)

Вергун Л.І. Екологічний менеджмент в системі факторів міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

В статті розглядаються сучасні теоретико – методологічні підходи до екологічного менеджменту, досліджується механізм взаємодії екологічного менеджменту та міжнародної конкурентоспроможності компанії, розкрито напрями і форми впливу екологічного менеджменту на конкурентні позиції підприємства. При цьому підкреслено, що в основі в сучасному екологічному менеджменту лежить системний підхід, елементи якого почали формуватися в кінці ХХ століття. Екологічний менеджмент розглядається на корпоративному, національному та міжнародному рівнях. Особлива увага у статті приділена аналізу досвіду екологічного менеджменту в країнах Євросоюзу, де система екологічного менеджменту постає як структурована і субординована комунітарна екологічна політика, елементи якої можуть бути використані українськими підприємствами при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Ключові слова: екологічний менеджмент, міжнародна конкурентоспроможність, корпоративна екологічна відповідальність, системний підхід.

Вергун Л.І. Экологический менеджмент в системе факторов международной конкурентоспособности предприятия.

В статье рассматриваются современные теоретико - методологические подходы к экологическому менеджменту, исследуется механизм взаимодействия экологического менеджмента и международной конкурентоспособности компании, раскрыты направления и формы влияния экологического менеджмента на конкурентные позиции предприятия. При этом подчеркнута, что в основе современного экологического менеджмента лежит системный подход, элементы которого начали формироваться в конце ХХ века. Экологический менеджмент рассматривается на корпоративном, национальном и международном уровнях. Особенное внимание в статье уделяется анализу опыта экологического менеджмента в странах Евросоюза, где система экологического менеджмента выступает как структурированная и субординированная коммуитарная экологическая политика, элементы которой могут быть использованы украинскими предприятиями при осуществлении внешнеэкономической деятельности.

Ключевые слова: экологический менеджмент, международная конкурентоспособность, корпоративная экологическая ответственность, системный подход.

Vergun L. Environmental management in system of corporate international competitiveness.

The article examines contemporary theoretical and methodological approaches to environmental management, studies the mechanism of interaction of environmental management and corporate international competitiveness, discloses the direction and form of influence of environmental management on the corporate competitive position. At the same time article stresses out that the basis of the modern environmental management is a systematic approach, the elements of which began to emerge in the late twentieth century. Environmental management is considered on the corporate, national and international levels. Special attention is paid to the analysis of Article environmental management practices in EU countries where environmental management system is presented as a structured and subordinated municipality containers environmental policy.

Key words: environmental management, international competitiveness, corporate environmental responsibility, systematic approach

Проблеми взаємозв'язку і взаємодії економічної та екологічної систем, наслідків такої взаємодії почали активно і системно досліджуватись у світовій науковій літературі на межі 60-х початку 70-х років ХХ століття. Серед причин, що активно вплинули на формування цього напрямку наукових досліджень можна виокремити негативні наслідки глобалізації: необхідність раціонального, комплексного використання природних ресурсів, усвідомлення у сучасному суспільстві факту їх обмеженості. Все це у комплексі сприяло формуванню концепції сталого еколого - економічного розвитку, складовою якої виступає екологічний менеджмент. Попри різноманітні підходи до визначення суті останнього, об'єкту його дослідження, екологічний менеджмент розглядається як певний тип управління, спрямований на формування і розвиток екологічного виробництва і споживання, на задоволення суспільних потреб без негативних наслідків [1].

Безпосередній негативний вплив на оточуюче навколишнє середовище здійснюють підприємства та компанії в процесі своєї виробничої діяльності.

Якими б не були природоохоронні заходи і рішення організаційного характеру на міжнародному, регіональному, національному чи галузевому рівні, вони обов'язково повинні бути втілені в конкретні заходи, оскільки підприємства і компанії виступають тими об'єктами, на яких повинна зосереджуватися діяльність у сфері екологічного менеджменту.

Основою механізму сучасного економічного менеджменту компанії є системний підхід, елементи якого почали формуватися у

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

кінці ХХ століття. Так, у «Порядку денному на ХХІ століття», прийнятому на Міжнародній конференції по навколишньому середовищу і розвитку в Ріо-де-Жанейро зазначається, що «екологічний менеджмент, як частину загальної системи управління організації, зорієнтованої на досягнення цілей і політики у сфері навколишнього середовища, необхідно віднести до ключової доміаннти сталого розвитку і водночас до найвищих пріоритетів промислової діяльності і підприємництва» [2].

На рівні компанії система екологічного менеджменту як чинника її міжнародної конкурентоспроможності досліджується в рамках концепції корпоративної екологічної відповідальності, під якою розуміється бізнес-діяльність, що приносить користь навколишньому середовищу чи пом'якшує негативний вплив бізнесу на нього [3, с.6-7].

У компаніях, особливо міжнародних, все більш поширеною стає думка, що екологічне управління та регулювання можуть слугувати стимулом до інновацій, заохочуючи компанії отримувати додаткові конкурентні переваги або ж скорочувати витрати шляхом розробки і впровадження нових механізмів та інструментів вирішення екологічних проблем [4 с.621-622].

Реалізація ініціатив в сфері корпоративної екологічної відповідальності зазвичай є різною для кожної компанії або, навіть, галузі. Це залежить від цілого ряду факторів, таких як їх розмір, сфера діяльності, корпоративна культура тощо. Міжнародні компанії, що активно займаються виробництвом, стикаються з широким спектром екологічних проблем, у той час як компанії, бізнес яких орієнтований більше на торгівлю, або ж ті, що працюють у сфері послуг, стикаються з цим у меншій мірі. Незважаючи на те, що міжнародні компанії більш схильні вирішувати екологічні питання, починаючи з окремих заводів чи підрозділів, все частіше вони інтегрують проблему захисту навколишнього середовища в весь спектр своєї діяльності. Незалежно від характеру екологічних зобов'язань, більшість міжнародних компаній проходять подібну послідовність дій, коли починають займатися проблемою свого впливу на навколишнє середовище. Цю послідовність вдалося простежити завдяки накопиченим Світовим Банком емпіричним даним [5]. В узагальненій формі вони виглядають наступним чином:

Розробка корпоративної екологічної політики: компанія, яка прагне зменшити свій негативний вплив на навколишнє середовище, зазвичай розробляє ряд екологічних принципів і стандартів, які часто включають формальні цілі. У більшості таких заяв, щонайменше, формуються наміри компанії дбати про довкілля під час проектування, виробництва і розповсюдження її продукції і послуг; діяти у такий спосіб, щоб бізнес компанії повністю відповідав законодавству в цій сфері; про те, що компанія вестиме цю політику відкрито, щоб співробітники, місцеві громади та інші зацікавлені сторони змогли отримати інформацію про будь-які потенційно можливі несприятливі наслідки для навколишнього середовища, які можуть мати місце внаслідок діяльності компанії.

Екологічний аудит: до того як компанія спробує зменшити свій вплив на навколишнє середовище, дуже важливо, щоб вона мала спочатку повне і чітке уявлення про його рівень. Для більшості міжнародних компаній найчастіше мова йде про екологічний аудит. Метою такого аудиту є розуміння типу і кількості ресурсів, що використовуються компанією, самого процесу виробництва продукції або функціонування окремих заводів, а також видів відходів та викидів, що генеруються виробництвом, тобто відповідних екологічних аспектів. Деякі компанії також намагаються виразити кількісно отримані дані в грошовому еквіваленті, щоб зрозуміти їх вплив на прибутки. Це також допомагає встановити пріоритети відносно того як компанія може отримати найбільшу віддачу від своїх зусиль.

Залучення співробітників: компанії-лідери визначають, що для забезпечення ефективності екологічної політики слід охопити співробітників в рамках всієї організації, а не тільки тих, чия робота безпосередньо пов'язана з навколишнім середовищем. Щоб реалізувати це завдання, компанії ініціюють різні заходи, особливо у сфері навчання, щоб допомогти співробітникам зрозуміти екологічні наслідки їх роботи і підтримати їх зусилля заради позитивних змін. Деякі компанії йдуть далі, допомагаючи співробітникам стати більш екологічно відповідальними в їх повсякденному житті, створюючи справжню екологічну етику. Крім навчання, багато компаній створюють стимули, заохочення і програми визнання для співробітників, які демонструють свою екологічну відповідальність.

«Зелені закупівлі»: щоб переконатися у тому, що їхні продукти і процеси є екологічно дружніми, багато компаній прагнуть купувати екологічно чисту продукцію та матеріали від постачальників. Деякі компанії беруть участь в об'єднаннях покупців, через які вони здійснюють колективний вплив на постачальників, щоб постачальники також задумувались над альтернативними, більш екологічними продуктами і процесами.

«Зелені продукти»: продукти самі по собі можуть бути більш екологічно чистими, якщо при їх виробництві, наприклад, контролювати викиди, шум, знизити ризики для здоров'я і безпеки працівників, а також якщо знизити потреби в енергоносіях.

З точки зору практичного втілення, корпоративна екологічна відповідальність на рівні міжнародних компаній проявляється наступним чином:

- компанія дотримується природоохоронного законодавства: проводить державну екологічну експертизу своїх об'єктів, здійснює моніторинг і оцінку діяльності відповідно до законодавчо встановлених вимог, впроваджує найкращі наявні технології;
- компанія вдосконалює систему управління процесами. Вона має стратегію (чи політику) у сфері охорони довкілля, реалізує системні технологічні і/або організаційні рішення, що дозволяють мінімізувати негативний вплив своїх підприємств і продукції, регулярно проводить оцінку і аналіз впливу технологічних процесів і продукції на довкілля та здоров'я людини; результати цієї роботи враховуються при постановці нових природоохоронних завдань;
- у системі менеджменту присутні елементи, що дозволяють враховувати екологічні аспекти діяльності на рівні ухвалення будь-яких рішень. Наприклад, у компаніях, які працюють у сфері послуг, при закупівлі паперу для офісу свідомо вибирається папір з переробленої сировини; чи при виборі постачальника устаткування враховується не лише вартість і якість, але і можливість здати це обладнання назад після закінчення терміну служби на переробку;
- забезпечується відкритість екологічної інформації, ведеться діалог із зацікавленими сторонами. Це завдання реалізується різними способами, наприклад, через публікацію звітів за екологічними показниками; проведення громадських обговорень планів і проектів розвитку компанії, відповідь компанії на актуальні питання, які викликають найбільше хвилювання в суспільстві, і представлення своєї офіційної позиції з цього приводу, при цьому важливо постійно відслідковувати появу нових проблем і активно реагувати на них;
- компанія приділяє належну увагу науковим дослідженням в області охорони довкілля, відстежує на ринку появу нових більш екологічних технологій і рішень, які вона зможе впровадити у свій виробничий процес. Крім того, компанія може надавати фінансову і іншу підтримку науковим розробкам і громадським ініціативам в цій сфері [6].

Таким чином, концепція корпоративної екологічної та соціальної відповідальності докорінно змінює уявлення про роль і функції менеджменту як чинника міжнародної конкурентоспроможності підприємства і компанії.

До базових концептуальних положень системи екологічного менеджменту, що реалізується на корпоративному рівні, рівні компанії і підприємств, відносяться:

1. постійне вдосконалення, засноване на тріаді «плануй-здійснюй-контролюй»;
2. прихильність і спрямованість керівництва компанії на результативне та ефективне функціонування системи екологічного менеджменту (СЕМ), включаючи надання необхідних ресурсів;
3. гнучкість і простота, які дозволяють СЕМ оперативно адаптуватися до змін оточуючого навколишнього середовища і позитивно сприйматися персоналом компанії;
4. сумісність із загальною організаційною політикою і культурою підприємства, в яких система екологічного менеджменту виступає невід'ємною складовою.

Реалізація зазначених принципів у структурній системі екологічного менеджменту забезпечує компанії зменшення масштабів негативного впливу підприємницької діяльності на навколишнє середовище, підвищення ступеню відповідності національним і міжнародним законодавчим вимогам в екологічній сфері, підвищення ефективності природоохоронної діяльності і зменшення витрат на ліквідацію наслідків забруднення, підвищення загальної культури персоналу та іміджу компанії, її конкурентоспроможності на

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

національному і міжнародному ринках [4, с.622].

Ці ж принципи системного підходу до екологічного менеджменту реалізуються не лише на рівні підприємств і компаній, але й на рівні регіональних інтеграційних угруповань, перш за все у Європейському Союзі, та рівні глобальних інституцій (СОТ, МВФ, міжнародні саміти з питань охорони навколишнього середовища і сталого розвитку).

На рівні ЄС система екологічного менеджменту постає як різноманітна, структурована, субординована, комунітарна екологічна політика у якій діалектично взаємодіють національні та загальноєвропейські підходи і принципи до управління природоохоронною діяльністю компаній і фірм.

На сьогодні країни ЄС здійснюють спільну екологічну політику на закріплених в Амстердамській Угоді принципах попередження екологічної шкоди, ліквідації наслідків та відшкодування збитків, завданих навколишньому середовищу, екологічної орієнтованості підприємницької діяльності. Реалізації цих принципів підпорядкована і система менеджменту, що здійснюється у рамках функціонування різноманітних інститутів Європейського Союзу, як загальної компетенції, так і спеціальних, серед яких провідні позиції займає Європейське екологічне агентство (ЄЕА), у діяльності якого беруть участь не лише країни-члени ЄС, але й інші держави. Основою практичного менеджменту ЄС в екологічній сфері виступають середньострокові програми Співтовариства, зокрема Рамкова програма з конкурентоспроможності та інновацій (СІР), сьома рамкова програма з наукових досліджень і технологічного розвитку (7РІП), програма LIFE+, а також такі структурні фонди як Європейський фонд регіонального розвитку і Фонд згуртування [7, с.10]. Особливістю цих програм і фондів є те, що вони формують спеціальні політико-правові та економічні інструменти, при допомозі яких здійснюється управління природоохоронною діяльністю у європейському конкурентному просторі.

Визначальними економічними інструментами реалізації комунітарної екологічної політики ЄС виступають екологічні податки і збори та екологічні субсидії, управління якими належить як до компетенції національних урядів (податки), так і спеціальних інститутів ЄС (субсидії). Програма LIFE+ є на сьогодні єдиним фінансово-економічним інструментом ЄС, який спрямований на захист навколишнього середовища шляхом консолідації фінансових ресурсів і спрощенню процедури фінансування, що дозволяє зосередити управління майже усіма екологічними витратами на одному фінансовому інструменті та інтегрувати екологічні пріоритети у різні сфери діяльності суб'єктів Євросоюзу[8]. Необхідно зазначити, що комунітаризація системи екологічного менеджменту в ЄС відбувається шляхом делегування національними урядами союзним органам управління повноважень щодо прийняття рішень в екологічній сфері.

Діалектика взаємодії комунітарної екологічної політики ЄС та національних політик країн-членів виявляється через здійснення повноважень союзних органів щодо управління і контролю дотримання на національному рівні спільно прийнятих екологічних вимог та нормативів ЄС з одного боку та лобювання національних інтересів при узгодженні та прийнятті цих рішень союзними органами – з іншого.

Ключові повноваження союзних органів щодо формування національної екологічної політики країн-членів полягають у забезпеченні дотримання на національному рівні спільних екологічних вимог та нормативів ЄС, контролю за виконанням екологічного законодавства (адміністративний аспект); зобов'язанні національних урядів щодо інкорпорації союзних норм екологічного права у національні правові системи (міжнародно-правовий аспект); розподілу фінансових ресурсів союзних джерел фінансування, таких як екологічні програми та структурні фонди між державами ЄС (економічний аспект); інтернаціоналізації результатів наукових досліджень в галузі екологічного управління шляхом створення міжнародних науково-дослідних установ та формування спільного науково-інформаційного простору (науково-дослідницька та інформаційна співпраця).

У ході реалізації євроінтеграційного курсу нашої держави адаптація національної системи екологічного управління, як на рівні підприємства, так і на рівні держави, до європейських вимог є одним із ключових завдань, реалізація якого передбачає врахування досвіду країн ЦСЄ, оскільки вирішення цієї проблеми виявилось одним із найскладніших з точки зору гармонізації економіко-правових механізмів управління і впровадження стандартів ЄС.

У випадку підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, з одного боку, з'явилися б нові додаткові можливості співпраці в сфері екологічного менеджменту, зокрема при реалізації спільних екологічних проектів, а з іншого Угода ставить на порядок денний нашої держави прискорення процесу адаптації національного екологічного законодавства, розробки механізмів та інструментів управління в екологічній сфері у відповідності до вимог Євросоюзу.

Одним з напрямів такої адаптації могло би бути поглиблення співробітництва між Україною та ЄС в рамках положень Кіотського протоколу, найважливішим інструментом якого виступає спільне впровадження проектів. Вступ у дію у лютому 2005 року Кіотського протоколу до рамкової конвенції ООН з питань зміни клімату відкриває, за оцінками фахівців і політиків, нові можливості для національних підприємств і компаній з точки зору вирішення екологічних проблем як на національному, так і регіональному та глобальному рівнях, є практичним кроком у напрямі формування екологічно орієнтованого виробництва, а відповідно посилення міжнародних конкурентних позицій українських підприємств і держави в цілому.

Кіотський протокол створює новий сегмент світового ринку, пов'язаний з квотами на викиди парникових газів та обсягами скорочення викидів, отриманими внаслідок реалізації проектів спільного впровадження. Ним передбачено, що будь-яка країна може передавати (продавати) будь-якій іншій країні або купувати в неї одиниці скорочення викидів, отримані внаслідок реалізації проектів спільного впровадження, які спрямовані на зменшення антропогенних викидів парникових газів у будь-якому секторі економіки.

Відповідно до основних загальноприйнятих вимог проекти спільного впровадження мають бути сумісними з національними пріоритетами та стратегіями щодо навколишнього середовища і розвитку країни. Вони потребують попереднього узгодження та схвалення урядами країн, які беруть участь у цій діяльності і повинні приносити реальні довгострокові вимірювані зиски для пом'якшення впливу на зміну клімату, які не можна отримати жодним іншим шляхом.

В Україні основоположним документом природоохоронного спрямування залишається Закон України від 25 червня 1991 року «Про охорону навколишнього природного середовища». Пізніше цей основний Закон був доповнений Лісовим кодексом (1994 р.), кодексом про Надра (1994 р.), Водним кодексом (1995 р.) та Земельним кодексом (2001 р.), а також Законом «Про охорону атмосферного повітря» (1992 р.) і Законом «Про відходи» (1998 р.).

Важливе значення в системі загальнодержавних природоохоронних документів має також Постанова Верховної Ради України від 5 березня 1998р. «Основні напрями державної політики України у галузі охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки».

У цих ключових документах сформульовані, окрім іншого і основні принципи екологічного менеджменту, до яких відносяться :

- 1) профілактичний характер природоохоронних заходів ;
- 2) пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковості дотримання стандартів, норм, лімітів;
- 3) екологізація виробництва, впровадження нових технологій;
- 4) збереження біорозмаїття;
- 5) гласність і демократизм при прийнятті рішень, формування екологічного світогляду у населення;
- 6) науково обгрунтоване нормування впливу на навколишнє природне середовище;
- 7) компенсація нанесеного збитку ;
- 8) облік ступеню антропогенної мінливості територій;
- 9) широке міждержавне співробітництво .

Виходячи із сформульованих у цих основоположних документах принципів, Кабінет Міністрів України розробив і затвердив низку постанов, що конкретизують порядок управління, організації та проведення робіт з окремих видів природоохоронної діяльності.

Зокрема, питання пов'язані із зміною клімату регулюються Постановами Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2006 р. № 468 «Про порядок координації заходів щодо виконання зобов'язань України за Рамковою конвенцією ООН зі зміни клімату та Кіотським протоколом до зазначеної конвенції», а також від 17 квітня 2008р. № 392 «Про забезпечення виконання зобов'язань України за Рамковою

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

конвенцією ООН про зміну клімату та Кіотським протоколом до неї».

Існуюча нормативно-правова база створює основу для подальшої екологізації національного виробництва, стимулює українські компанії до впровадження європейських і світових екологічних стандартів, до переорієнтації підприємств-експортерів на виробництво екологічно чистої продукції і забезпечення тим самим їх міжнародної конкурентоспроможності.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Екологічне управління: підручник / В.Я.Шевчук, Ю.М. Сялкін, Г.О.Білявський та ін.. К.: Либідь, 2004. – 432 с.
2. Documents from the United Nations Conference on Environment and Development held in Rio de Janeiro, Brazil, 1992 (http://www.un.org/esa/dsd/resources/res_docukeyconf_earthsumm.shtml);
3. Л.П.Петрашко. Корпоративна відповідальність: крос-культурні моделі та бізнес-практика. Монографія. К., 2013, с. 6-7.
4. Глобальное конкурентное пространство. Монография / О.Г.Білорус и др. / К. 2008. с.621-622.
5. Достижения Xerox в области социальной и экологической ответственности за 2012 год получили признание международных организаций / <http://www.xerox.ua> – 2013 - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.xerox.ua/ru/press-centre/news/2013/01/16/101841/>
6. Вергун В.А., Ступницький О.І., Якубовський В.В. Міжнародне корпоративне управління. Навч. посібник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. – с.4-5.
7. Бут Ю.С. Формування спільної екологічної політики Європейського Союзу. Автореф. дис. Київ, 2012. с.10
8. EEA, ETC Sustainable Consumption and Production [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eea.europa.eu/>; <http://scp.eionet.europa.eu/>

ОЦЕНКА И СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ

Володько О.В., доцент, кандидат экономических наук, доцент Полесского государственного университета (Белоруссия)

Володько Л.П., доцент, кандидат экономических наук, доцент Полесского государственного университета (Белоруссия)

Володько О.В., Володько Л.П. Оцінка та вдосконалення інвестиційної діяльності підприємств

У даній статті проведена оцінка інвестиційної діяльності підприємства. Запропоновано заходи для вдосконалення інвестиційної діяльності: формування ділової репутації та публічного іміджу компанії; перепроектування системи управління інвестиційними проектами. З метою підвищення інвестиційної привабливості ВАТ "Пінський дослідно-механічний завод" запропоновано провести заходи щодо підвищення ділової репутації. Для підвищення ефективності роботи над інвестиційними проектами на ВАТ "Пінський дослідно-механічний завод" запропоновано провести реінжиніринг процесу прийняття інвестиційних проектів. З метою реалізації інвестиційного проекту з впровадження системи електронного документообігу «Євфрат» розраховано показники ефективності, які дозволяють судити про високу рентабельність і прибутковість даного проекту. Доведено, що успішна діяльність підприємств у довгостроковій перспективі, забезпечення високих темпів їх розвитку значною мірою буде визначатися рівнем інвестиційної активності і масштабами інвестиційної діяльності.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, оцінка інвестиційних проектів, система електронного документообігу «Євфрат».

Володько О.В., Володько Л.П. Оценка и совершенствование инвестиционной деятельности предприятий

В данной статье проведена оценка инвестиционной деятельности предприятия. Предложены мероприятия для совершенствования инвестиционной деятельности: формирование деловой репутации и публичного имиджа компании; перепроектирование системы управления инвестиционными проектами. С целью повышения инвестиционной привлекательности ОАО "Пинский опытно-механический завод" предложено провести мероприятия по повышению деловой репутации. Для повышения эффективности работы над инвестиционными проектами на ОАО "Пинский опытно-механический завод" предложено провести реинжиниринг процесса принятия инвестиционных проектов. С целью реализации инвестиционного проекта по внедрению системы электронного документооборота «Евфрат» рассчитаны показатели эффективности, которые позволяют судить о высокой рентабельности и прибыльности данного проекта. Доказано, что успешная деятельность предприятий в долгосрочной перспективе, обеспечение высоких темпов их развития в значительной степени будет определяться уровнем инвестиционной активности и масштабами инвестиционной деятельности.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность, оценка инвестиционных проектов, система электронного документооборота «Евфрат».

Volodko O., Volodko L. Evaluation and improvement of investment activity of enterprises

This article evaluated the investment activities of the enterprise. The measures to improve the investment activity: the formation of goodwill and public image of the company, redesigning the system of management of investment projects. In order to increase the investment attractiveness of PC "Pinsk Experimental and Mechanical Plant" invited to the event to increase goodwill. To optimize the performance of the investment projects of PC "Pinsk Experimental and Mechanical Plant" invited to reengineer the process of investment projects. In order to implement an investment project for the implementation of electronic document management system «Evfrat» performance indicators that provide a glimpse of the high efficiency and profitability of the project. Proved that successful businesses in the long term, ensuring high rates of development will be largely determined by the level of investment activity and the extent of investment activity.

Keywords: investment, assessment of investment projects, electronic document management system «Evfrat».

Развитие экономики в Беларуси предполагает все более широкое использование таких терминов, как "инвестиции", "инвестиционная деятельность", "инвестиционный процесс", "инвестиционная активность", "инвестиционная привлекательность", а также целого ряда других понятий, связанных с инвестиционной сферой. Для отечественной теории и практики эти понятия являются относительно новыми, имеют неоднозначную трактовку и требуют уточнения их сущности [1, стр. 6].

Инвестиция – одно из наиболее часто используемых понятий в экономике. В общем случае под инвестициями понимают вложение капитала в объекты предпринимательской и иной деятельности с целью получения прибыли или достижения положительного социального эффекта. Следует отметить, что инвестиции имеют большое значение для развития экономики предприятий Республики Беларусь.

В условиях переходной экономики инвестиции и инвестиционная сфера претерпели в Беларуси значительные изменения. Они отражают как радикальные перемены в условиях общественного воспроизводства, так и кризисную ситуацию в экономике. В Республике Беларусь под инвестиционной деятельностью понимаются действия инвестора по вложению инвестиций в производство продукции (работ, услуг) или их иному использованию для получения прибыли (дохода) и (или) достижения иного значимого результата [2].

Основными этапами инвестиционной деятельности являются этап принятия решений об инвестировании, осуществление инвестиций, практические действия по реализации инвестиций и этап, связанный с эксплуатацией созданного объекта инвестиционной деятельности [1, стр.8].

Проведем анализ инвестиционной деятельности на ОАО "Пинский опытно-механический завод". ОАО "Пинский опытно-механический завод" ежегодно выделяет определенную сумму денежных средств на инвестиционные проекты. Управление